

יום עיון "ערכים בפיקוד"

שם המכון: מרכז יצחק רבין

דרג: סרן ומעלה.

כמות משתתפים מינימלית-מקסימלית: 25-150

נושא יום העיון: "ערכים זה כל הסיפור"

רציונאל:

ערכי מוסר אוניברסאליים מבוססים על ערך האדם וכבודו וחלים על כל בני האדם ללא הבדל דת, גזע ומין. עם הערכים אלו נמנים גם החופש, השוויון וקדושת חיי האדם. ערכי המוסר האוניברסאליים אינם ייחודיים לקבוצה לאומית או דתית וקבלתם מחברת את צה"ל למערכת הערכים והנורמות האנושיות והצבאיות של כלל האנושות.

ערכי החברה הישראלית מושתתים על המסורת היהודית ועל עקרונות הדמוקרטיה.

ערכים אלו באים לידי ביטוי במגילת העצמאות:

"מדינת ישראל תהא פתוחה לצלי"ה יהודית ולקייבוצ' אלויות, תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה, תהא מושתת על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונו של נביאי ישראל, תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני' אמור לכל אזרחיה בלי הבדל גזע, דת ומין, תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות, תשמור על המקומות הקדושים על כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של האומות המאוחדות"

בצבא הגנה לישראל, כארגון העוסק בהפעלת כוח התובע מאנשיו מסירות נפש, מתעצם הצורך לעסוק בשאלות מוסריות וערכיות. צה"ל, מאז הקמתו עוסק בערכים, נורמות וכללי יסוד לפיהם עליו לפעול. חיילי צה"ל נדרשים לפעול על פי ערכי צה"ל ופקודותיו, תוך שמירה על חוקי המדינה וכבוד האדם וכיבוד ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. עם זאת, אם בעבר הייתה זהות כמעט מוחלטת בין ערכי הצבא לערכי החברה הרי שהיום הפערים מתרחבים. כיום, ישנה למשל נטייה להתמקדות בפרט, נכנסים שיקולי כדאיות וויכוחים ציבוריים סביב

התנהלות הממשלה וצה"ל. כל זה מחייב מייצר מציאות מורכבת הדורשת מצה"ל היערכות ברמה הערכית. הבנה זו של המורכבות איתה נדרשים החיילים והמפקדים להתמודד מחייבים דיון בשאלות אלו בשגרת היום יום ובקרב.

יום העיון **במרכז יצחק רבין** בחר להתמקד בארבעה ערכים מתוך "רוח צה"ל": **שליחות, דוגמא אישית, רעות ואחריות**.

ככל שיטיב המפקד לחנך לאורם של ערכים אלו כפי שבאים לידי ביטוי ב"רוח צה"ל" ולהטמיעם, כך יטיב להכריע

בדילמה ערכית בזמן אמת, ישפיע על אקלים חברתי חיובי ביחידתו ויטיב לבצע את משימותיו. החינוך לערכים אלו מהווה חלק בלתי נפרד מתפקידו ואחריותו של המפקד כלפי יחידתו וחייליו ועל כן נדרשת פעילות שתכוון ותגדיר התנהגות רצויה.

מטרות:

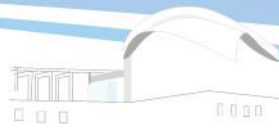
1. מטרת על:

חיזוק תפקידו של המפקד בהטמעת הערכים ביחידה בחיי היום יום, מהלכה למעשה.

2. מטרות:

- הקניית תשתית ידע להשתנות ערכים בחברה עבור 4 ערכים: דוגמא אישית, אחריות, רעות ושליחות.
- בירור המציאות הערכית העכשווית ברמת הפרט (המשתתף בסדנא) וברמת צה"ל
- הרחבת תפיסת האחריות הפיקודית בהקשר הערכי (במיקוד ל- 4 ערכים: דוגמא אישית, אחריות, רעות, שליחות), באמצעות שיח מברר על גבולות האחריות שלי כמפקד.
- סיעור מוחות להתחלת בניית תוכנית פעולה להתמודדות ברמת היחידה.

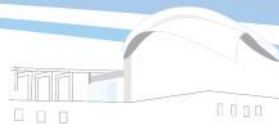
משך	יחידת תוכן	פירוט יחידת תוכן*	גורם מעביר (שמות מרצים בהלימה לתחום התוכן)	מידע אודות המרצה**
רבע שעה	פתיחה	הנושא והקשרו ליחידה	מפקד	
שעה וחצי	הרצאה, רוח צה"ל- אתגרי האתיקה במציאות הנוכחית	הרקע לכתיבת הקוד האתי ורוח צה"ל. סוגיות בכתיבת המסמכים. האתגרים בערכים מתנגשים תוך מתן בסוגיות עכשוויות	מפקד או פרופ' אסא כשר או פרופ' ישי בר	פרופ' אסא כשר הוא פרופסור לפילוסופיה באוניברסיטת תל אביב, זוכה פרס ישראל. כשר מופקד על הקתדרה לאתיקה מקצועית ולפילוסופיה של הפרקטיקה ע"ש לאורה שוורץ-קיפ, וקודם לכן על הקתדרה לפילוסופיה של השפה ע"ש אברהם הורודיש באוניברסיטת תל אביב. הוא מומחה בעל שם בינלאומי במחקר הפרגמטיקה של השפה, חוקר ופעיל בתחומי האתיקה המקצועית בצבא, ברפואה, בתקשורת, באקדמיה ובמחקר המדעי. ממחברי רוח צה"ל, הקוד האתי של צבא הגנה לישראל. פרופ' ישי בר

מרכז יצחק רבין המוזיאון הישראלי

הוא משפטן ואיש צבא ישראלי. שירת כאלוף בצה"ל והיה מפקד גיס ונשיא בית הדין הצבאי לערעורים. רוב קידומו הצבאי היה במסגרת שרות המילואים. פרופסור למשפטים במרכז הבינתחומי הרצליה.				
מדריכים בעלי תואר ראשון ושני במדעי המדינה החברה והרוח . בוגרי הכשרת מרכז יצחק רבין.	מדריכי המרכז	הסיוור מתמקד בארבעה ערכים : רעות, אחריות, דוגמא אישית ושליחות. כל ערך מודגש בשלושה מעגלי התייחסות : בחברה, בצבא ובחיייו של יצחק רבין. הסיוור במוזיאון יחשוף את המפקדים להתמודדות ערכית בצה"ל ובחברה הישראלית. בסיוור יוצגו דילמות ואירועים המדגישים את הערכים הנבחרים לאורך ההיסטוריה של מדינת ישראל , כמו גם דילמות ערכיות דרך סיפורים אישיים, חברתיים, מורשת קרב וסיפורי מפקדים אשר קיבלו עיטורים שונים בצה"ל.	סיוור במוזיאון	שעה וחצי
23 מדריכים . מדריכים בעלי תואר ראשון ושני במדעי המדינה החברה והרוח . בוגרי הכשרת מרכז יצחק רבין	מנחי המרכז	בסדנה זו ישתפו המפקדים מתחשבותיהם מחוויות הסיוור במוזיאון ויקשרו את המציאות שנחשפה בסיוור למציאות הערכית העכשווית; ברמת הפרט – המפקד והערכים אליו מתחבר, וברמת החברה – השתנות ערכית בחברה הישראלית ועד להשתנות ערכית בצה"ל. בסדנה נערוך תרגיל התבוננות פנימה, אל היחידה, שמטרתו להציג תמונת	סדנת עיבוד-	שעה

מרכז יצחק רבין המוזיאון הישראלי

		מצב ערכית ביחידה לאור ארבעת הערכים: רעות, אחריות, דוגמא אישית ושליחות		
	שעה ורבע	סדנה ערכים אצלי ביחידה	מפקדים	בסדנה זו ייבחנו מקרים המשלבים דילמות ערכיות מחיי היומיום ביחידה וייערך שיח בנושא גבולות האחריות והסמכות שלי כמפקד. חלק זה יוקדש לסיעור מוחות להתמודדות עם פערים ערכיים ביחידה. המפקדים ייבחנו ערך אחד בו היו רוצים לייצר שינוי ביחידה ויעלו רעיונות לפעולות שניתן לעשות במטרה להטמיע ערך זה או לשנות מצב קיים ביחידה.
	רבע שעה	סיכום מפקד	מפקד המסגרת .	לתרגם את נושא היום בהקשרי היחידתי והצה"לי .

